

Успостављање пословних зона у Републици Српској

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске је провела ревизију учинка под називом "Успостављање пословних зона у Републици Српској". Сврха ове ревизије учинка је да се испитају узроци који утичу на успјешност процеса успостављања пословних зона у Републици Српској, као и посљедице тог стања, те да се на основу испитивања понуде препоруке чија имплементација од стране надлежних институција може унаприједити успјешност овог процеса у Републици Српској.

Налази ревизије су показали да је успостављање пословних зона у Републици Српској под утицајем разноврсних фактора организационо-институционалне, управљачке, административне и финансијске природе.

Постојећи правни оквир који уређује област предузетничке инфраструктуре и пословних зона није комплетан, није у потпуности усаглашен, а поједини прописи нису ни досљедно примјењивани у пракси. Институције и органи надлежни за успостављање пословних зона немају довољне и одговарајуће капацитете за остваривање додијељених улога, што уз недовољно ефективну координацију утиче на успјешност овог процеса. Није успостављена јединствена база података Републике Српске о пословним зонама.

Република Српска је одређена да подржава и помаже оснивање и успостављање пословних зона, те је путем институција Републике пружила јединицама локалне самоуправе директну финансијску подршку од 5,5 милиона КМ и нефинансијску подршку у виду преноса права својине над непокретностима, стручне и саветодавне помоћи, те промоције пословних зона. Међутим, наведена подршка Републике није у потпуности провођена плански и координисано.

У Републици Српској је у процесу успостављања 75 пословних зона у 38 јединица локалне самоуправе. Од укупног броја, 20 пословних зона може своје капацитете понудити заинтересованим инвеститорима.

Јединице локалне самоуправе су у процес успостављања пословних зона ушле неспремне, непознавајући и непримјењујући прописане поступке и процедуре за успостављање пословних зона, без одговарајуће подлоге у стратешко-развојним, планско-просторним и формално-правним актима, те без одговарајућих ресурса и капацитета.

За успостављање пословних зона од 2009. до 2019. године уложено је око 50 милиона КМ, а од чега јединице локалне самоуправе 33,5 милиона КМ, међународни донатори 8 милиона КМ, Влада Републике Српске 5,5 милиона КМ и Влада Републике Србије 2 милиона КМ. Од уложених финансијских средстава у успостављање пословних зона, 22,2 милиона КМ је уложено у изградњу инфраструктуре, 14,5 милиона КМ за куповину непокретности, 6,2 милиона КМ за изградњу пословних објеката и 6,1 милиона КМ за друге активности. Није направљена процјена вриједности непокретности које су пренесене за потребе успостављања пословних зона.

Функционално успостављање пословних зона није се остваривало планираном динамиком. Није било организоване промоције пословних зона и нису се користиле све могућности за понуду капацитета пословних зона и привлачење заинтересованих инвеститора. У пословним зонама крајем 2019. године, према расположивим подацима, пословало је 250 пословних субјеката са око 2.800 запослених.

Ревизија је закључила да успостављање пословних зона у Републици Српској није у довољној мјери успјешан процес што показује број успостављених пословних зона и ниво пословних активности у њима.

На основу налаза и закључака заснованих на релевантним, поузданим и довољним ревизијским доказима креиране су препоруке ревизије. Препоруке су упућене институцијама које имају надлежности за успостављање пословних зона у Републици Српској: Влади Републике Српске, Министарству привреде и предузетништва и јединицама локалне самоуправе.

Комплетан извјештај ревизије учинка је доступан на интернет страници Главне службе за ревизију јавног сектора Републике Српске.